

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня Магістр

зі спеціальності 024 Хореографія

на тему: **Відтворення сюжетів античної міфології засобами сучасної хореографії**

Структура кваліфікаційної роботи:

- теоретична частина творчого проекту
- творчий проект

ХОРЕОГРАФІЧНА СЮІТА «ПАНДОРА»

виконавець: здобувач вищої освіти
рівня магістр
заочної форми навчання
Щучинська Ольга Володимирівна

керівник кваліфікаційної роботи:
доцент, завідувач кафедри народної
хореографії
Островська Каріна Володимирівна

Харків – 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
1.1 Дослідження сюжету древньогрецької міфології як основи для хореографічної постановки.....	6
1.2 Дослідження трактувань міфологічного сюжету та відображення образів сюжету в творах мистецтва.....	8
1.3 Теоретична основа реалізації хореографічної сюїти.....	18
1.4 Додатки.....	19
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНИХ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ.....	34
2.1 Сюжети древньогрецької міфології в хореографічному мистецтві.....	34
2.2 Відтворення міфа про Пандору в сучасних хореографічних постановках.....	35
ТВОРЧІЙ ПРОЕКТ.....	36
РОЗДІЛ I. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН.....	36
1.1 Основні характеристики хореографічного твору.....	36
1.2 Дійові особи та їх коротка характеристика.....	37
1.3 Лібрето.....	37
1.4 Розгорнутий зміст.....	38
1.5 Драматургія.....	39
Загальна драматургія.....	39
Драматургія частин.....	39
1.6 Музичний аналіз.....	42
1.7 Костюми (зображення та опис).....	44
1.8 Світлова партитура.....	47
РОЗДІЛ II. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН.....	48
ВИСНОВКИ.....	59
Список використаних джерел:.....	60

ВСТУП

Актуальність теми дослідження

З прадавніх часів танець обіймає важливе місце в суспільстві. Ймовірно, що танець - найдавніше мистецтво нашої цивілізації. Потреба людства передавати свої почуття, радість, скорботу, якісь важливі події в житті за допомогою рухів тіла зустрічаються в малюнках, що були накреслені на стінах в печер прадавніх людей. Рухи, жести, міміка злилися з ритмом, музикою та народився танець. З рухом історії людства танець теж змінювався, віддзеркалюючи культурний розвиток суспільства. Незмінним є значення танцю як однієї з функцій культури та специфічним інститутом соціалізації людей.

Досліджуючи, наприклад, класичний балет ми маємо змогу чітко визначити набір рухів притаманний до цієї системи. Ця мова рухів склалася та зберігається декілька століть. Але, якщо ми розглядаємо бальний танець, то тут все по-іншому. Мова рухів зберігається та змінюється. Особливо це стосується латино-американського напрямку у бальному танці. Танцівник може вкласти тут щось своє, імпровізувати, показувати свій настрій, свої почуття та внутрішню енергію.

Розвиток бального танцю тісно пов'язаний з історією ХХ-го сторіччя. Стрімкі зміни в соціальному житті, в розвитку технологій, в переміщенні населення планети, змішуванні різноманітних культур, поява кінематографа - все це відзначалося у розвитку всіх видів мистецтв, синтезі нових напрямків у музиці, танцях, образотворчому мистецтві.

Для ХХ-го та тієї частини ХХІ-го століття, свідками якого ми є, властива тенденція до змішування сценічних жанрів, кристалізації та розвитку проміжних та нових жанрів. Поєднання та синтез сучасного танцю та древніх сюжетів розкриває нові перспективи для майбутнього розвитку хореографічного мистецтва.

Мета дослідження - проаналізувати та визначити аспект формування та розвитку лексики сучасного танцю.

Завдання кваліфікаційного дослідження:

- Дослідити процес розвитку та трансформації сучасних хореографічних жанрів у соціокультурному просторі ХХ – початку ХХІ століття.
- Зібрати та опрацювати матеріали щодо походження та особливостей лексики бального танцю та їх універсальність в постановці класичних сюжетів, відокремити своєрідні риси характерні для їх виконання.
- Дослідити костюми та складові компоненти костюмів виконавців.
- Створити хореографічну сюїту на матеріалі дослідження й композиційного плану.

Об'єкт дослідження – бальний танець та музика для його виконання.

Предмет дослідження- бальні танці з точки зору його мовних елементів, впливів і модифікацій для відображення класичних сюжетів.

Для дослідження поставленої мети використані такі **методи дослідження**:

- *аналітичний*- при вивченні мистецтвознавчих підходів до обраної теми;
- *описовий* - для заглиблення в проблему обраної теми, розуміння її актуальності;
- *історичний*- вивчення традицій та особливостей бального танцю;
- *системний підхід* – сукупність загальнонаукових методологічних принципів (вимог), в основі яких лежить розгляд об'єктів як систем;
- *теоретичний*- для підведення підсумків дослідження.

Практичне значення роботи. Дослідження може бути використано при роботі в студентському або аматорському колективі у постановчій діяльності балетмейстера з бального танцю.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури. Обсяг роботи складає 63 сторінки, у т.ч. 54 сторінки основного тексту, додатків - 31, у списку джерел міститься 38 позицій.

РОЗДІЛ I. МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Дослідження сюжету древньогрецької міфології як основи для хореографічної постановки.

Міфологія є багатим ґрунтом для створення хореографічних номерів. Сюжети давніх міфів актуальні у будь-яку епоху, оскільки містять у собі не тільки цікаві яскраві образи, а й дотепні сюжети та повчальну мораль, що є доволі суттєвою складовою для мистецького твору, особливо хореографічного.

Звернення до міфу про Пандору зумовлено тим, що він вражає, скільки біди може накликати одна людина, яка не може впоратися зі своїми пороками, для якої не існує ніяких заборон. Тим більше існує крилатий вислів «відкрити скриньку Пандори», сенс якого можна зрозуміти шляхом ознайомлення із самим міфом.

Сюжет «Скрині Пандори» пов'язаний з легендою про Прометея, який викрав у богів Олімпу вогонь і приніс його людям.

Зевс вирішив помститися Прометею і наказав богам створити жінку.

Гефест змішав землю з водою і зробив з цієї суміші прекрасну дівчину, Афіна Паллада виткала для неї прекрасний срібний одяг та створила золотий вінець; Афродіта наділила її чарівною красою, а Гермес — хитрим розумом та спритністю.

Назвали її боги Пандорою, що в перекладі з грецької означає «усім обдарована», але вона мала принести з собою людям нещастя.

Цю дівчину Зевс подарував братові Прометея — Епіметею, якого брат застерігав не брати дарів від Зевса. Але Пандора була настільки вродливою і тендітною, що Епіметей не послухав Прометея, й одружився з нею.

У домі Епіметея стояла закрита скриня з надписом «Не відкривай його!», яку прислали боги разом з Пандорою.

Наділена невгамовним цікавістю, жінка таємно від чоловіка відкрила скриню, з якої миттєво вирвалися на волю і обрушилися на світ усі біди, зло та хвороби. Пандора закрила кришку, коли було вже надто пізно. Не встигла вилетіти тільки одна Надія — цього не побажав громовержець Зевс [15, с. 68–69].

Отже, «відкрити скриньку Пандори» означає зробити вчинок, який призведе до непоправних наслідків.

У такому вигляді міф викладений у «Теогонії» Гесіода в VII столітті до нашої ери. Автор вважав, що Пандора — перша жінка на землі, і до її появи людство складалося виключно з чоловіків. В оригінальній версії Гесіода йдеться про те, що в якості весільного подарунку Зевс дав Пандорі гарний ящик. Насправді це був «піфос», тобто глечик, але у XVI столітті це слово помилково перевели як ящик. Його і не можна було відкривати [5].

Існує невелике продовження цього міфу, яке говорить, що все ж таки можна змінити зловісну ситуацію.

Коли Епіметей зрозумів, що сталося, він забрав у дружини скриньку, але раптом почув зсередини тонкий і слабкий голосок. Борючись з собою і думаючи, що гірше вже не буде, він знову підняв кришку. І з нього вилетіла слабка, але яскрава надія. Так і повелося — які б страждання не випадали на людську долю, поруч з ними завжди буде надія, і тільки люди самі вирішують, до якого з голосів прислухатися.

По-різному можна трактувати історію про Пандору: тут і натяк на жіночу недалекоглядну та ненадійну натуру, і застереження про наслідки необачних вчинків, і віра в те, що, як би погано не було, завжди є надія.

В енциклопедії «Міфи народів світу» міф про Пандору трактується як такий, що очевидно дискредитує жіноче начало як згубне та брехливе в епоху утвердження патріархату [19, с. 281].

Взагалі, якщо розглянути символіку образу Пандори, в першу чергу це краса, що спокушає та несе лихо. У контексті міфу ця краса постає як руйнівний початок.

Саме в такому сенсі створюється цей образ у хореографічній сюїті «Пандора». З міфу взятий лише образ цієї спокусливої дівчини, яка сіє біду навкруги, а сюжет твору створено заново. Одне з провідних місць було віддано чудовому почуттю — коханню, яке має долати усі перешкоди, якщо воно справжнє. Саме воно і стало тією надією, яка, за міфом, вилетіла із скриньки останньою.

1.2 Дослідження трактувань міфологічного сюжету та відображення образів сюжету в творах мистецтва.

Оскільки образ Пандори у сюїті посідає вагоме місце, тому для більш яскравого його втілення, слід дослідити його місце у різних видах мистецтва.

Вищеописаний сюжет мав відображення у творчості багатьох майстрів. Ім'я Пандори згадується в творах Софокла, Жана-Крістофа Байї.

Так, у Софокла існує драма «Пандора, або Молотобійці», сюжет якої збігається з вищеописаним, але у Софокла Зевс послав Епіметею чан із заборонаю його відкривати, який принесли сатири (з чого випливає, що ця драма Софокла була сатирівською). Ослухавшись наказу, Епіметей звелів сатирам розбити посудину молотами (звідси друга назва драми), і на світ вийшла Пандора, яку він взяв собі за дружину.

Ця жінка є героїнею комедії Нікофона Афінського «Пандора», відомостей про яку, на жаль, знайти не вдалося.

Існує драма «Пандора» (1992) французького поета, прозаїка та драматурга Жана-Крістофа Байї. Його п'єса складається з двох окремих частин, кожна з яких є, в свою чергу, самостійною незавершеною п'єсою. Перша («Історія П'єро») побудована майже за класичним зразком, і дія її відбувається в далекому минулому. Дія другої («Історія Пандори») розгортається в наші дні, і навіть за формою своєї це якась невпорядкована конструкція, повна пасток, — вона не що інше, як перервана трагедія. В «Історії Пандори» ускладненість форми відповідає постановці якогось питання. Питання це задається прямо, хай і через неабсурдний мотив повернення богів, який входить в правила гри. Боги повертаються не самі по собі, але втілюються у Пандорі. За формою п'єса нагадує частку грецького міфу, але він спроектований на сучасність.

Згода, яку у першій п'єсі П'єро намагається зробити видимим за допомогою слів, герої «Історії Пандори» вже втратили. Але поки що вони не вміють вільно

поводитися з цією втратою, через що змушені кидатися і блукати. Вони схильні до спокус золотого століття і мрій про панування. Але вони не можуть зрозуміти, що, якщо б їм вистачило мужності звільнитися від пророцтв, від зречень, виник би той величезний, нескінченний світ, який не потребує ні відповіді, ні навіть у відсутності відповіді богів — що і позбавило б Пандору від неминучої низки її повернень [2].

У літературних творах наукової та соціальної фантастики Пандорою називають планету, на якій відбувається дія.

У повісті братів Стругацьких «Турбота» Пандора – це планета, яку вивчають земляни XXII століття. Вона розташована в системі з двома зірками та має кілька супутників. Більша її частина покрита джунглями з небезпечною фауною у вигляді ракопауків і тахоргів (гіппоцетів), що відрізняються величезною силою, високою швидкістю пересування та відсутністю почуття страху. На планеті знаходяться плантації закваски Пашковського - сировини для виробництва на делікатесних комбінатах Землі так званих «алапайчиків».

У лісах співіснують дві гуманоїдні цивілізації: Сіл та Подруг, які в минулому співпрацювали, але коли «подруги» отримали владу над всім живим світом Пандори, очевидно, стали вважати Села для себе більш не потрібними. Потужна біологічна цивілізація Подруг активно проводить масштабне реконструювання планети, а їх агресивна діяльність являє реальну загрозу подальшому існуванню традиційної цивілізації сіл. Щороку на Пандорі гинуть і калічаться десятки людей [35].

Таку саму називу має планета в науково-фантастичних творах Френка Герберта та Білла Ренсома «Сон або дійсність?» (1966), «Ящик Пандори» (1979), «Ефект Лазаря» (1983) та «Фактор вознесіння» (1988), які об'єднані у циклі «Пандора». У ньому йдеться про зореліт, який кружляє над жахливою планетою Пандора, яка населена злісними створіннями, а практично всю її поверхню займає величезний океан. У водах ростуть розумні водорості – єдиний богоподібний розум. А сам зореліт, зрештою також набуває розуму і починає також вважати себе богом. Екіпажу доводиться балансувати між двома божественними силами, страждати не тільки від небезпек планети, але і від злої волі керівників [4].

Отже, письменники-фантасти запозичують ім'я Пандори в якості символу, що втілює дуже красивий зовнішній вигляд та зловісне нутро.

Найбільш широко образ міфологічної Пандори представлений в образотворчому мистецтві.

Епізоди міфу — створення Пандори з води і землі, представлення її олімпійським богам, Пандора та Епіметей, Пандора та Прометей та інші — розповсюджені в античному вазописі, скульптурі, живописі.

Так, у Луврі (Франція, Париж) зберігається гравірування на бронзовій цисті, де зображена Пандора, яка підносить Прометею піфос з хворобами, але Прометей відкидає її дар (дод. 1). В Ешмоланському музеї (Великобританія, Оксфорд) є ваза із зображенням Пандори, яку побачив Епіметей та простягає до неї руку (дод. 2).

В епоху Відродження її образ набув рис і атрибути Надії (ворон), невігластва, Єви (парні дерев'яні статуетки Епіметея і Пандори в іконографії Адама і Єви, близько 1600 року колекція «Конде де лас Інфантас», Гранада). Пандору стали зображали прекрасною, часто оголеною жінкою, з ящиком, скринєю або шкатулкою: твори Россо Фьорентіно (дод. 3), Ж. Кузена (дод. 4). Такий же вигляд має Пандора і на гравюрах Ж. Калло.

Одне з найбільш ранніх зображень Пандори належить голландському художнику Ніколя Реньє. На своїй картині «Алегорія суєти» (1626) він зобразив жінку (Пандору), яка відкриває посудину, що стоїть на столі. Ця робота також примітна тим, що художник намагається поєднати портрет і натюрморт в жанрі ванітас (дод. 5).

За матеріалами Великої Російської енциклопедії, наприкінці XVIII — у XIX століттях в Англії спостерігався сплеск інтересу до образу Пандори. Міф про Пандору представлений на картині «Народження Пандори» Дж. Баррі (1791 рік, Художня галерея Манчестера) (дод. 6) в малюнках Джона Флаксмана, гравірованих У. Блейком в якості ілюстрацій до видання поем Гесіода (дод. 7), в розписах Х. Ховарда на плафоні обіднього залу в будинку Дж. Соуна в Лондоні (1834), в картоні «Пандора, що відкриває свою посудину» П. Корнеліуса (Стара національна галерея, Берлін) і «Прометей, Меркурій та Пандора» Д. Абея (дод. 8) [23].

Є картина «Пандора» (1871) і у засновника братства прерафаелітів Данте Россетті. У якості першої жінки на Землі художник зобразив свою кохану — Елізабет Сіддал. Пандора Россетті тримає в руках скриньку, а її обличчя сповнений рішучості завершити задумане (дод. 9).

Голандський художник Лоуренс Альма-Тадема зобразив її дуже зворушливою та юною на фоні схвильованого моря (дод. 10)

Задумливою зображена оголена жінка на картині «Пандора з скринькою» (1882) Жюля Лефевра. Цей художник спеціалізувався на зображенні прекрасних дівчат. І саме жіночу красу він намагався підкреслити у Пандорі, тому що для нього вона в першу чергу жінка (дод. 11).

Англійський художник Джон Вільям Уотерхаус на картині «Пандора перед ящиком» (1883) зобразив вродливу напівоголену дівчину. Її нерухома фігура знаходиться в центрі картини, що створює відчуття безвиході і незворотності того, що сталося - біди вилетіли, і дороги назад немає. Щоб посилити відчуття трагічності того, що відбувається Уотерхаус використовує специфічний похмурий колорит (відтінки коричневого, сірого, болотно-зеленого), на тлі якого оголене жіноче тіло ще більше привертає увагу і здається незахищеним на тлі похмурого лісу на задньому плані. Художник трохи відійшов від класичного міфу і зобразив непідробне здивування на її обличчі, немов вона відкрила ящик не зі злого наміру, а через незнання. Скринька, який відкрила Пандора, надзвичайно красивий, тому не дивно, що він привернув її увагу. До речі, він розташований на картині так, що потрапляє в поле зору трохи раніше самої Пандори (дод. 12).

«Пандора» (1902) Чарльза Амабель Ленуара дуже красива, витончена, тендітна (дод. 13).

А в Томаса Кеннінгтона зображений момент, коли Пандора вже здійснила свій намір і дуже засмучена та пригнічена (дод. 14).

А ось французький символіст Редон Одилон свою «Пандору» (1912) зобразив задумливою на ніжному тлі з квітів і сутінкового неба. Взагалі, для символізму характерно звернення до давньогрецьких міфів (дод. 15).

Існує і декілька скульптур, присвячених Пандорі.

Російський скульптор Федір Шубін у 1802 році створив бронзову статую Пандори на східних сходах Великого каскаду в Санкт-Петербурзі (дод. 16). Цей твір посів певне місце в загальному садово-парковому комплексі.

Її образ стає втіленням краси у статуях Ж. П. Корто (1819 рік, Музей образотворчих мистецтв, Ліон), Ч. Б. Айвса (близько 1863 року, Музей образотворчих мистецтв, Бостон) [23].

У Лондоні в музеї Вікторії та Альберта стоїть скульптура Джеймса Гібсона «Пандора зі своїм ящичком» (1860). Вона ось-ось відкриє скриньку, тому дуже сконцентрована та напружена (дод. 17).

Французький скульптор П'єр Лойсон створив свою «Пандору» у 1861 році. Вона передає напружений момент перед відкриттям скриньки. Пандора зображена стоячи і тримає шкатулку в руці. Її фігура передає хвилювання та тривогу за те, що їй можуть завдати (дод. 18).

У кінематографі безпосереднього втілення сюжету міфу не існує, проте імя Пандори часто фігурує як загальне, а сюжет пов'язаний або з катастрофічними подіями, або з якимось лихом.

Ще одна статуя — робота англійського скульптора Гаррі Бейтса (дод. 19), створена у 1890 році. Вона втілює момент спокуси Пандори і її коливань, перш ніж вона відкриє заборонену шкатулку. Автор передає слабкість характеру та крихкість людського духу. Шкатулка, яку вона тримає, є фактично декоративною скринькою зробленої з позолоченої бронзи слонової кістки з різьбленням, що зображує сцени з легенди про Пандору [37].

Якщо звернутися до митців кінематографу, то вони використовують у своїх творах не сюжет міфу, а загальне значення імені Пандора, як згубність, загроза, катастрофа тощо.

Наприклад, у фільм Крістіана Алверта «Пандорум» (2009) [27] «пандорумом» називається психічний розлад, викликаний тривалим перебуванням в анабіозі і провокує галюцинації, шизофренію і схильність до вбивств. Люди, які стали носіями цієї хвороби стають на шляху у тих, хто намагається врятувати пасажирів

космічного корабля, яким загрожує неминуча загибель, оскільки ядерний реактор вийшов з ладу (дод. 20).

Кінострічка Пака Чон-у «Пандора» (2016 р.) [25] назва так, оскільки події пов'язані з катастрофою, яка загрожує людству. Після потужного землетрусу на атомній станції в Південній Кореї відбувається витік системи охолодження одного з реакторів. До такої екстреної ситуації виявляються зовсім не готові працівники станції і люди в уряді, що призводить до катастрофи національних масштабів (дод. 21).

У фільмі Джеймса Кемерона «Аватар» (2009) [1] дія відбувається на планеті Пандора, яка є дуже красивою, але складає загрозу для людини. Зовнішньо планета дуже схожа на Землю: має подібний розмір, склад атмосфери, зовнішній вигляд, континенти й острови оточені морями блакитного кольору; хмари зустрічаються як перисто білі, так і темні грозові; є гори, долини, ущелини, озера і річки. Рослинність поширена повсюдно – більшу частину суші покривають ліси, а в океанах плавають цілі острови водоростей. Величезні стада трав'янистих тварин мігрують по преріях, а в небі парять величезні крилаті створіння.

У темні ночі (які тут відносно рідко зустрічаються) живі істоти виблискують різними чудовими кольорами. На духовному рівні все життя на Пандорі пронизує небачена гармонія. Ті люди, що здатні прийняти її, відчують мир і спокій, їм раніше невідомі.

Проте райський зовнішній вигляд зовсім не співпадає з особливостями природи Пандори: азотно-киснева атмосфера має велику щільність, а високий вміст в ній вуглекислого газу швидко призводить до втрати свідомості (через 20 секунд) і смерті (через 4 хвилини), якщо людина вирішить відмовитися від дихального апарату. Також до складу атмосфери входить інший отруйний газ — сірководень, що постійно викидається численними активними вулканами Пандори. Рослини в більшості випадків містять речовини, що роблять їх непридатними для вживання в їжу людиною. Поширені отруйні колючки і плоди, що вибухають або розбризкують їдкий сік. Тварини також небезпечні для людини: броньованого молотоголова не можна зупинити навіть за допомогою великокаліберного кулемета; баньки, наче

птеродактилі, нападають на жертву з неба, а дрібні тварини та комахи мають сильну отруту (дод. 22).

Ящик Пандори є основним артефактом, навколо якого побудовані сюжети декількох фільмів.

Так, у кінострічці Яна де Бонта «Лара Крофт: Розкрадачка гробниць: Колиска життя» (2003 р.) [16] на загадковий Ящик Пандори, який, за чутками містить усередині чуму, полюють мисливиця за скарбами Лара Крофт та Нобелівський лауреат Джонатан Райз. Ключ до місця розташування ящика знаходиться в загадковій Колисці Життя – сфері з магічним сьйвом. Лабіринт Колиски зроблений з дивної кристалічної речовини, а в його середині знаходиться резервуар сильнодіючою кислотою, в якому плаває ящик (дод. 23).

У дванадцятій серії «Пандорика відкривається» п'ятого сезону культового британського науково-фантастичного телесеріалу «Доктор Хто» (2010) [26] компанії «Бі-бі-сі» розповідається про картину Вінсента Ван Гога «Пандорика відкривається». На картині автором були вказані якісь координати, які врешті приводять героїв (Емі, Рівер та Доктор) до Стоунхенджу. У його підземеллі Доктор виявляє великий темний куб, який і є реальною Пандорикою. Доктор передбачає, що вона використовується як в'язниця для якогось безіменного створення, ув'язненого там багато років тому «добрим чарівником», в той час як Рівер помічає, що Пандорика, захищена всіма існуючими методами і способами, поступово відкривається. Каміні, з яких і збудований Стоунхендж, виявляються величезними передавачами, що транслює всім, всюди, в усі часи одне єдине повідомлення — «Пандорика відкривається» та її координати.

Досліджуючи Пандорику, Доктор виявляє тріщини в часі і з'ясовує, що в майбутньому всесвіт чекає величезний вибух машини часу, що і відбувається наприкінці серії (дод. 24).

У фентезійному телесеріалі спільного виробництва кінокомпаній «Ренесанс Пікчерз» та «Юнівърсел Пікчерз» «Зена — королева воїнів» (1995-2001) у четвертій серії першого сезону ящик Пандори представлений зовсім у протилежному ключі – він не є осередком зла. За сюжетом, Зена та її подруга Габі,

зустрічають онуку Пандори, з таким самим ім'ям, яка не розлучається з ящиком (дод. 25), оскільки є його берегинєю, і в разі, якщо він опиниться далеко від неї, то відкриється, і єдина, що залишилася в ньому надія, зникне. Але врешті виявляється, що ящик порожній, а хранителькою надії є сама Пандора [9].

В аніме «Серця Пандори» (2009) (дод. 26) Дзюна Мотідзукі розповідається про спадкоємця впливового сімейства Оза Безаріуса, якого агенти організації «Пандора», в день п'ятнадцятиріччя кинули в Безодню — паралельний світ зі спотвореним ходом часу, що вважається в'язницею для людей, які скоїли тяжкі злочини, та будинком для так званих ланцюгів — істот, які шукають можливості укласти контракт з людьми.

Організація керується герцогським будинками та контролює взаємини між людьми і ланцюгами. Офіційно вона бореться за громадський порядок, але насправді — з незаконними контракторами та ланцюгами, досліджує Сабрійську трагедію та Безодню, шукає Волю Безодні, щоб дістати її силу.

Уклавши контракт з Чорним Кроликом, Оз повертається у свій світ, де з'ясовує, що там за час його відсутності пройшло десять років. Тепер Озом рухає бажання зрозуміти, за що агенти «Пандори» кинули його в Безодню [31].

Окрім цього існують цікаві факти використання ім'я Пандори в середі модельєрів ювелірів і навіть вчених.

У XVII століттях в Європі з'явилися ляльки-манекени «Пандора», що демонстрували новинки моди (дод. 27).

Вважається, що «модні» ляльки (fashion dolls) вперше з'явилися у Франції. Їх вбрання, ретельно відтворювали фасони і деталі одягу. Вони служили для демонстрації новітніх напрямків моди і довгий час з успіхом замінювали глянцеві журнали мод, які з'явилися набагато пізніше.

Найперші «модні» ляльки служили аристократичним забавам, тому вони були набагато краще і багатше одягнені, ніж звичайні ігрові ляльки того ж часу. Але незабаром модні ляльки з'явилися не тільки в будинках великосвітських дам. Їх називали Пандора Велика і Пандора Маленька — на честь міфологічної красуні. В даному випадку малося на увазі, що паризькі Пандори відкрили скрині з нарядами,

а нещастя, що за з міфом розлетілися по світу перетворилися на пишні мереживні спідниці, блискучі атласні стрічки та оксамитові розтруби суконь.

Ці ляльки і їх вбрання і справді стали популярними в усьому світі, добираючись навіть до Санкт-Петербургу (Велика Пандора імператриці Марії Федорівни зберігається зараз в Гатчинському палаці; на ній плаття ордена Святої Катерини Великомучениці, автором моделі якого імовірно була Роз Бертен — придворна модистка французької королеви Марії-Антуанетти). Зазвичай Велика Пандора демонструвала розкішні придворні наряди (пізніше — одяг на вихід), а Маленька — затишні домашні сукні. Обидві були ненаситними модницями: для них спеціально замовляли капелюхи, сукні, панчохи, черевики, робили зачіски та ювелірні прикраси [20].

Назву «Пандора» носить також всесвітньо відомий датський бренд ювелірних прикрас, які виробляються вручну з срібла і золота, інкрустуються дорогоцінним та напівдорогоцінним камінням, перлами, декоруються емаллю та муранским склом (дод. 28).

Історія виникнення браслетів «Пандора» датується 1982 роком, коли молода пара Пер і Вінні Еневольдсен відкрили невеликий ювелірний магазин в місті Копенгаген (Данія). Першими ювелірними прикрасами, які вони продавали були дорогоцінні камені та прикраси, які поставлялися з Таїланду. У 1987 році Пер і Вінні приймають до себе в команду дизайнера ентузіаста Лоні Франдсена, у якого стояло завдання спеціально розробити унікальні прикраси. Наприкінці 1999 року на данський ринок надійшли браслети «Пандора» модульного типу, в основі яких лежали дорогоцінні підвіски (намистини), так названі «Шарми». Чарівна краса і завжди унікальний дизайн модульних браслетів Пандора захоплювала всіх жінок і дівчат Данії. За допомогою прикрас Пандора кожна дівчина могла виділитися, оскільки підвіски-Шарми Пандора продавалися у великій кількості і в різних дизайнах, які можна змінювати на свій смак. Через це попит на браслети «Пандора» був настільки великий, що обсяг продажів збільшився в кілька разів. До 2005 року, браслети «Пандора» стали вважатися міжнародними прикрасами, що призвело до відкриття подружжям Еневольдсенів своєї фабрики в місті Бангкок [10].

Ім'я міфологічної першої жінки носить супутник Сатурну. Він має форму картоплі, покритий тонкими (розміром з пил) крижаними частками (дод. 29). Навіть кратери на Пандорі покриті уламками, що становить різкий контраст з твердими кратерами інших супутників. Цікаві борозни та виступи також перетинають поверхню малого місяця. Пандора частково цікава тому, що, поряд з її сусіднім супутником Прометеєм, вона допомагає «пасти» частки кільця F Сатурну в окреме кільце.

Пандора була знайдена у жовтні 1980 року Стюартом Коллінзом при аналізі фотографій, отриманих АМС «Вояджер-1». Дослідження супутника продовжили АМС «Вояджер-2» (1981) і «Кассіні» (з 2004).

Назва супутника була затверджена Міжнародним астрономічним Союзом в 1985 в честь Пандори. Супутники Сатурна були спочатку названі в честь греко-римських титанів та їх нащадків. Але коли були виявлені багато нових супутників, вчені почали вибирати імена з інших міфологій, в тому числі з галльських, інуїтських та норвезьких історій [24; 34].

Таку саму назву має і астероїд — «(55) Пандора» (дод. 30). Це світлий астероїд головного поясу, який належить до спектрального класу E і за значенням альbedo займає друге місце серед всіх астероїдів, поступаючись за цим показником лише астероїду «(44) Ніса». «(55) Пандора» була відкрита у 1858 році американським астрономом Джоржем М. Сіерлом в обсерваторії Дадлі. Назва очевидно була вибрана, вдовою засновника Обсерваторії Дадлі — Блендіной Дадлі, через те, що її чоловік був залучений у різкі суперечки з астрономом Б. А. Гульдом [38, с. 20].

Крім того, існує вірус з назвою «Пандора» (дод. 31) винайдений французькими вченими у придонному шарі ґрунту поблизу берегів Чилі. Вірус є найбільшим з усіх, коли-небудь виявлених та вивчених людьми. Він має розміри, що у 200 разів перевищують розміри вірусу грипу, а всередині мега-вірусу знаходиться 2556 генних ланцюжків. В ньому тільки 6 відсотків генних послідовностей в цих ланцюжках, які відомі людям, інші — абсолютно нові і вченим ще належить розібратися, що за інформація і що за функції вірусу в них

закодовані. Учений Національного інституту охорони здоров'я Юджин Кунін наголосив, що такого роду віруси не можуть стати причиною виникнення і поширення гострих захворювань або епідемій, оскільки через величезний розмір та масу не володіють достатнім рівнем активності [36].

1.3 Теоретична основа реалізації хореографічної сьюїти.

Ім'я Пандори зустрічається у багатьох сферах. Воно може бути частково пов'язано з міфом, як це видно з історії ляльок-манекенів, а може бути використано як назва предмету, винайденого вперше у тій чи іншій галузі, на кшталт того, що Пандора була першою жінкою на землі.

Працюючи над сьюітою було вирішено створити її засобами бальної хореографії та використати у ній такі танці, як румба, пасодобль і танго відповідно до її частин.

У першій частині представлені закохані пари, тому танець румба, який є втіленням ніжної пристрасті, лірики, та навіть часто називається «танцем кохання». Він є найбільш вдалим для втілення романтичних взаємин закоханих.

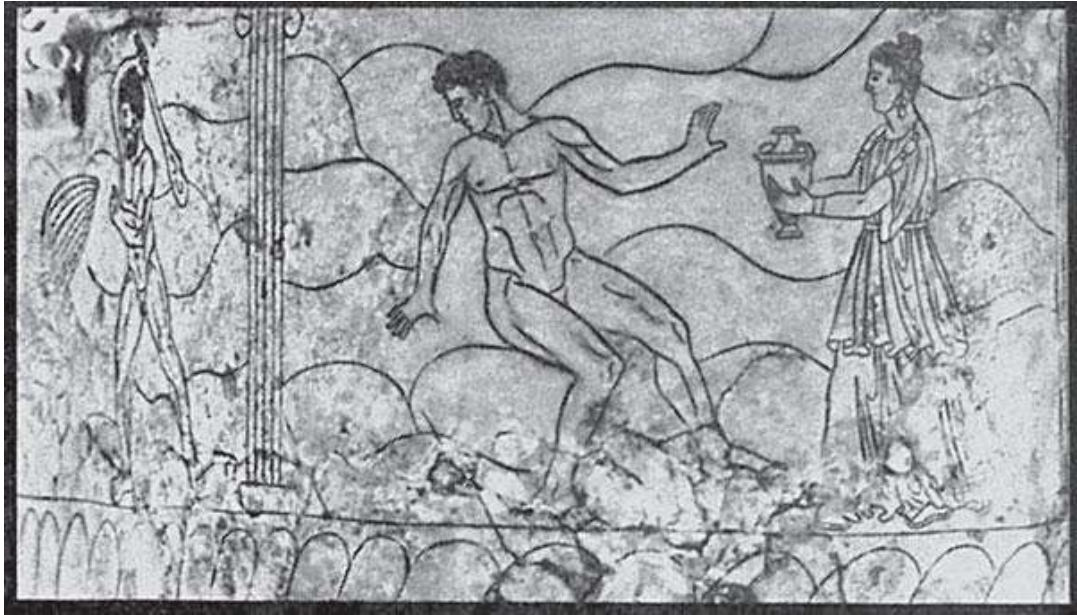
У другій частині, за задумом, з'явиться Пандора. Оскільки вона є втіленням руйнівного початку та хаосу, доречно використати в цій частині пасодобль – іспанський танець, що імітує корриду, а у даному випадку завдяки ньому вирішуватиметься суперечка між закоханими, яку спровокує Пандора.

У третій частині Пандора потерпить крах, тому що пари знов з'єднаються, і кохання перемаже, тому тут планується ліричне танго, тому що цей танець визначається надзвичайною інтимністю та є одним з найбільш насиченим емоціями танцем, в якому проживається історія кохання.

Таким чином, використавши вищеназвані танці у представленій послідовності, буде втілено задум та враховано умови побудови форми сьюїти.

1.4 Додатки

Додаток 1

Пандора підносить Прометею вазу з хворобами, але Прометей відкидає її дар.
Гравірований малюнок на бронзовій цисті.
Приблизно III-II століття до н.е. Париж, Лувр

Додаток 2

«Пандора та Епіметей». Фрагмент розпису «античної» вази.

Близько 450-440 до н. е. Музей Ешмола. Оксфорд.

Додаток 3

Фьорентино Россо «Пандора, яка відкриває ящик»
близько 1534-1535, Школа образотворчих мистецтв, Париж
Матеріал: перо і відмивання коричневим тоном, на папері

Додаток 4

Жан Кузен «Єва – перша Пандора». Близько 1550 р., Лувр

Додаток 5

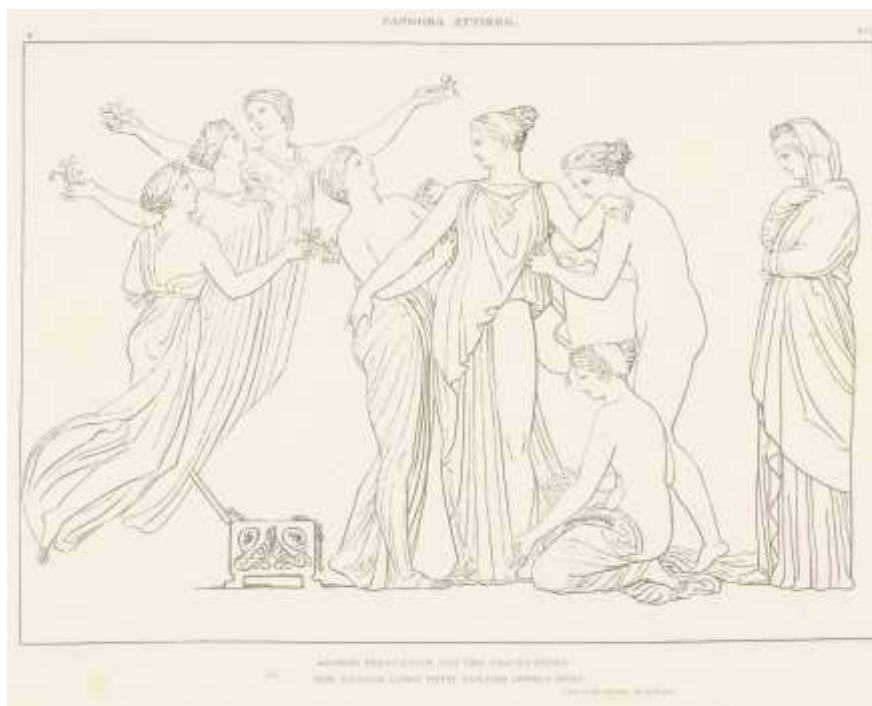
Николя Реньє «Алегорія суєти», 1626 р.

Додаток 6

Джеймс Баррі «Народження Пандори», 1791 р., Художня галерея Манчестера

Додаток 7

У. Блейк «Пандору наряджають».
Ілюстрація до до поеми Гесіода «Праці та дні. Теогонія»

Додаток 8

Джозеф Абель «Прометей, Меркурій та Пандора»

Додаток 9

Данте Габріель Россетті «Пандора», 1871 р.

Додаток 10

Лоуренс Альма-Тадема «Пандора», 1881 р.

Додаток 11

Жюль Жозеф Лефевр «Пандора зі скринькою», 1882 р.

Додаток 12

Джон Вільям Уотерхаус «Пандора», 1896 р.

Додаток 13

Чарльз Амабель Ленуар «Пандора», 1902 р.

Додаток 14

Томас Бенджамін Кеннінгтон «Пандора», 1908 р.

Редон Оділон «Пандора», 1912 р.

Додаток 16

Ф. Шубін «Пандора», 1802. Великий каскад Санкт-Петербургу.

Додаток 17

Джеймс Гібсон «Пандора зі своїм ящичком», 1860.
Музей Вікторії та Альберта, Лондон

Додаток 18

П'єр Лойсон «Пандора», 1861.
Східний фасад Квадратного двору у Луврі, Париж.

Додаток 19

Гарри Бейтс «Пандора», 1890

Додаток 20

Кадр з кінострічки «Пандорум», 2009 р. Реж. К. Алверт

Додаток 21

Кадр з кінострічки «Пандора», 2016 р. Реж. П. Чон-у

Додаток 22

Планета «Пандора» з кінострічки «Аватар», 2009 р. Реж. Дж. Кемерон

Кадри з кінострічки «Лара Крофт: Розкрадача гробниць:
Колиска життя», 2003 р. Реж. Ян де Бонт

Кадр з телесеріалу «Доктор Хто».
5 сезон, 2 серія «Пандорика відкривається»

Кадр з телесеріалу «Зена – королева воїнів». 1 сезон, 4 серія.

Зображення з аніме «Серця Пандори», 2009 р.

Ляльки Пандора

Браслети «Пандора»

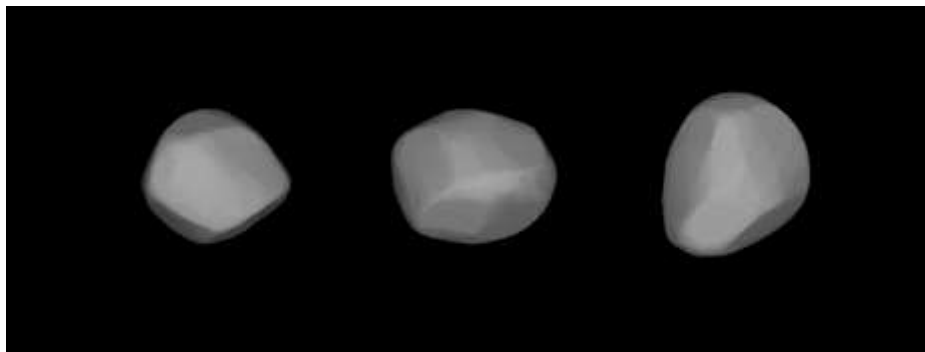

Додаток 29

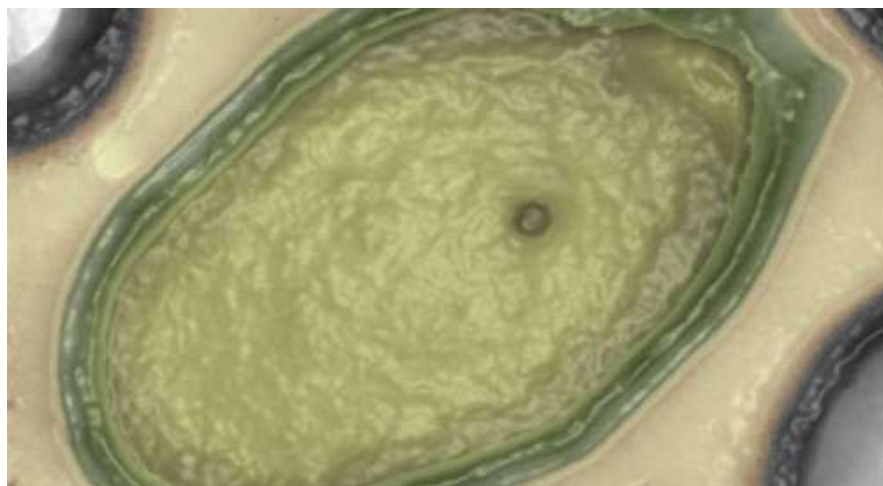
«Пандора» – супутник Сатурну

Додаток 30

Астероїд «(55) Пандора»

Додаток 31

Вірус «Пандора»

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ХОРЕОГРАФІЧНИХ АНАЛОГІВ ТА ПРОТОТИПІВ ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ

2.1 Сюжети древньогрецької міфології в хореографічному мистецтві

Сюжети древньогрецької міфології дуже дотепні та не втратили актуальності до наших часів. Образи в цих сюжетах яскраві, відомі публіці зі шкільних уроків історії та літератури і легко впізнавані, що є благодатною основою для хореографічних постановок. Міфологічний сюжет служив надихаючим матеріалом не тільки для античних хореографів, а й балетмейстерів всіх наступних століть.

Найдавнішим з відомих прикладів звернення до античної теми є опис вистави «Орфей», що була поставлена в 1489р. Бергонци ді Ботта з нагоди весілля міланського герцога та Ізабелли Арагонської. Це було святкове видовище – передвісник виникнення балету.

Під впливом французьких гуманістів, які прагнули відновлення античного театру, впродовж 16-го сторіччя відбувається об'єднання віршів, співу, музики і танцю в єдине драматургічно осмислене видовище. Перший, відомий історикам, драматичною постановкою був поставлений в 1581 р. у Франції італійцем Б.Бальтазаріні спектакль "Комедійний балет Королеви" за сюжетами древньогрецької міфології.

Давньогрецька легенда про Ясона і Медею та про пошук Золотого руна Ясоном і його сподвижниками-аргонавтами у постановці французького хореографа – новатора Жан-Жоржа Новерра вважається першим балетним спектаклем.

У ХХ-му столітті античні сюжети не втратили своєї популярності. За античними сюжетами було поставлено чимало хореографічних постановок. Балети «Зефір і Флора» (Л.Ф.Мясін), «Нарцис і Єхо» (М.М. Фокін) балетом С. Дягілева.

У 1941 році нью-йоркська Метрополітен-опера представила балет «Лабиринт», на музику симфонії Франца Шуберта до мажор, сценарій і оформлення Сальвадора Далі, хореографія Леоніда Мясіна. В основу сюжету покладено міф про Тесея і Аріадну. Хоча про успіх цієї постановки можна сперечатися, на цьому прикладі ми можемо виявити культурні тенденції епохи індустріального суспільства – сміливі експерименти (класичний балет ставиться на не балетну музику та все це

оформлюється на сцені художником – сюрреалістом) та актуальність античного епосу для митців різних жанрів.

2.2 Відтворення міфа про Пандору в сучасних хореографічних постановках

У XXI-му столітті теми давньогрецької міфології не менш популярні. Міф про Пандору остається актуальним та часто потрапляє у поле зору постановників. Характерною рисою сучасних постановок стало перенесення прадавнього сюжету до сучасності.

Яскравим відображенням цієї історії стала прем'єра у березні 2019 року на сцені Харківського національного театру опери та балету ім. М.Лисенка балету-пророцтва «Містерії Пандори» у постановці Антоніни Радієвської.

Пролог постановки починається в прадавні часи але основна дія відбувається в наші часи. Колишні мешканці Олімпу отримують сучасний людський вигляд та Скринька Пандори загрожує їм своїми нещастями не менш ніж в прадавні часи.

Балет поставлений на музику великого німецького композитора Рихарда Вагнера. Його музика дуже масштабна та складна для виконання, але ж настільки вона й багатогранна та зачаровує своєю містичністю.

На сцені розвивається поліфонічна композиція чотирьох дійових осіб. Пандора і її коханий Ельпіс (що на грецькому означає Надія), а також винуватці здійснення підступного задуму Зевса (у наші часи Антиквар) і Гефеста (його підмайстер - помічник). Пандора, яку надихає тінь загиблого Ельпіса (до хепі-енду, як бачимо, справа не доходить), та її нові друзі все ж виборюють маленьку перемогу, заганяючи привидів назад в фатальну шкатулку. Але перемогу святкувати рано. В епілозі Зевс в своєму земному вигляді знову сидить зі скринькою на земній кулі. Він, без сумніву, вигадує новий план, хоча тінь Ельпіса чекає і закликає відслідковувати чергові підступності.

Стародавній міф перенесений у сучасність, хореографія та сценографія класичного балету, дуже складна музика композитора написана для опери, а не для балету, технічні засоби відтворення проєкцій пісочної анімації на сцені – все це зразок синтезу та взаємопроникнення майже несумісного, що веде до подальшого розвитку мистецтва у XXI-му столітті.

ТВОРЧІЙ ПРОЕКТ

РОЗДІЛ І. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН

1.1 Основні характеристики хореографічного твору

Тема: кохання та підступність.

Ідея: кохання долає перешкоди; зло завжди поруч і слід постійно оберегати своє щастя.

Вид: бальний танець

Жанр: лірико-драматичний.

Форма: хореографічна сюїта.

Час дії: ХХІ ст., літо.

Місце дії: сучасна Греція, парк, день, вечір.

1.2 Дійові особи та їх коротка характеристика

Пандора — дуже красива (демонічної вроди), молода, впевнена в собі, спокуслива, підступна, заздрісна, зловтішна дівчина. Полюбляє втручатися у чужі стосунки, сіяти смуток. Вона почуввається добре, коли навкруги хаос та суперечки, для виникнення яких докладає усіх зусиль.

Дівчата (4 осіб) — спочатку тендітні, чуттєві, закохані у своїх хлопців, ніжні та ласкаві; після втручання Пандори — озлоблені, напружені, агресивні.

Юнаки (4 осіб) — мужні та сильні. Спочатку чуттєві, ніжні, закохані у своїх дівчат, життєрадісні; після втручання Пандори — озлоблені, напружені, агресивні.

1.3 Лібрето

У парку гуляють закохані пари. З'являється Пандора, якій не подобається злагода у взаєминах закоханих. Заради власної втіхи вона докладає усіх зусиль, щоб розлучити пари.

Врешті їй це вдається. Закохані починають ненавидіти один одного, виникає загальна суперечка, яка дуже тішить Пандору.

Згодом одна з дівчат вирішує повернути свого коханого. В неї це виходить. Поступово усі пари встановлюють колишні стосунки і між ними панує гармонія і кохання.

Пандора у гнівному розпачі, але, отямившись, вона замислює наступні зловісні пригоди.

1.4 Розгорнутий зміст

У парку гуляють закохані пари. Кожен милується своєю другою половинкою, насолоджується літнім сонцем і теплим днем.

З'являється Пандора. Її дратує злагода у взаєминах закоханих. Заздрість та бажання зловтіхи не дає їй спокою. Вона вирішує розлучити пари, втручаючись у взаємини кожної. Користуючись своєю вродою та спокусливістю, вона звертає на себе увагу кожного юнака. І хоча їхня прихильність їй зовсім не потрібна, заради власної втіхи та загального безладу, вона здатна на все.

Врешті між закоханими трапляються образи, починаються суперечки, які доходять до повного розладу.

Пандора святкує перемогу — закохані розлучилися, а усі юнаки захоплені лише нею.

Згодом одна з дівчат розуміє, що нескінченно суперечка між нею та її коханим тривати не може, адже без нього вона не уявляє свого життя. Ласкою, добром, відвертістю, щирістю та коханням сповнене її звернення до юнака, який під впливом добрих почуттів дівчини врешті, ніби пробуджується від страшного сну. Він розуміє свою неправоту і повертається до коханої. Поступово кожна пара відновлює взаємини, і кохання та гармонія знов панують навкруги. Щасливі юнаки та дівчата розходяться по домівках.

Здивована Пандора не розуміє, як таке могло статися і чому її спокусливі чари втратили свою силу. Від гніву та розпачу вона не може знайти собі місця. Врешті вона заспокоюється та йде шукати нових зловтішних пригод.

1.5 Драматургія

Загальна драматургія

Експозиція.

У парку гуляють закохані пари.

Зав'язка.

З'являється Пандора, якій не подобається злагода у взаєминах закоханих, і вона вирішує розлучити пари.

Розвиток дії.

Звертаючи на себе увагу кожного юнака, Пандора врешті втілює свій задум. Між парами виникають негаразди.

Кульмінація.

Закохані сваряться та розлучаються. Це дуже тішить Пандору.

Розв'язка.

Згодом одна з дівчат повертає свого коханого, а слідом і усі пари відновлюють колишні взаємини.

Фінал.

Пандора деякий час перебуває у гнівному розпачі, але, отямившись, замислює наступні зловісні пригоди.

Драматургія частин

Частина 1

«Закохані»

Експозиція.

Поява закоханих пар у парку.

Зав'язка.

Закохані гуляють, милуються один одним, насолоджуються природою.

Розвиток дії.

Пари сплітаються у різноманітні візерунки, сходяться та розходяться, створюючи гармонійне ціле, що втілює собою кохання.

Кульмінація.

Юнаки піднімають вгору своїх коханих, кружляють з ними. Дівчата ніби парять у височині на крилах кохання.

Розв'язка.

Пари розходяться у різні куточки парку, ніби усамітнюються, а навкруги панує атмосфера кохання та гармонії.

Частина 2

«Поява Пандори та її зловтішний намір»

Експозиція.

З'являється Пандора, яку дратує злагода у взаєминах закоханих.

Зав'язка.

Заздрість та зловтіха штовхають її на недобрий вчинок: вона вирішує розлучити пари.

Розвиток дії.

Пандора звертає на себе увагу кожного юнака. Між закоханими починаються образи, які переходять у суперечки.

Кульмінація.

Сварки доходять до повного розриву.

Розв'язка.

Пандора святкує перемогу — закохані розлучилися, усі юнаки захоплені нею.

Частина 3

«Вставлення гармонії та крах Пандори»

Експозиція.

Одна з дівчат наважується відновити взаємини зі своїм коханим.

Зав'язка.

Вона з ласкою, щирістю та коханням звертається до юнака, який, ніби пробуджується від страшного сну, та повертається до коханої.

Розвиток дії.

Поступово кожна пара, користуючись прикладом першої, відновлює взаємини. Кохання та гармонія знов панують навкруги. Щасливі юнаки та дівчата розходяться по домівках. Здивована Пандора не розуміє, як таке могло статися і чому її спокусливі чари втратили свою силу.

Кульмінація.

Пандора від гніву та розпачу не може знайти собі місця: кружляє, метушиться, стрімко долає простори парку.

Розв'язка.

Врешті вона заспокоюється та йде шукати нових зловтішних пригод.

1.6 Музичний аналіз

Загальна кількість часу звучання усієї сюїти 7 хвилин 30 секунд.

1. «Закохані»

Музична композиція румба. «Ich hob dich zifeel lieb» (Я тебе дуже кохаю)

Тривалість — 3 хвил. 30 сек.

Музичний розмір — 4/4.

Загальна кількість тактів — 68.

Тональність Ля мінор

Динаміка звучання меццо піано,

Темпоритм Аллегретто

Лірична композиція, основою якої є кохання та ніжність. Яскраві емоції.

2. «Поява Пандори та її зловтішний намір».

Музична композиція «Танго» Luna Koliente («Горячий місяць»)

Тривалість — 2 хвилини.

Музичний розмір — 4/4.

Загальна кількість тактів — 55

Тональність Фа мажор.

Динаміка звучання, Меццо форте-Форте

Темпоритм модерато

Динамічна, імпульсивна мелодія. Яка відтворює напругу дії на сцені.

3. «Вставлення гармонії та крах Пандори».

Музична композиція «Пасодобль». «España caní»

Тривалість — 2 хвилини.

Музичний розмір — 2/4

Загальна кількість тактів — 120.

Тональність Мі мажор

Динаміка звучання, Мецо форте-Форте

Темпоритм, Алєгредо-модерато

Також динамічна композиція, яка підкреслює напругу боротьбу темних та світлих сил. Та фінал перемоги над Пандорой.

1.7 Костюми (зображення та опис)

Костюм Пандори

Сукня червоного кольору. Ліф на широких бретелях прикрашений стразами з трикотажу. Спідниця з шифону та трикотажу.

Золотисті босоніжки для латиноамериканського танцю.

Костюм дівчат

Тунікообразна атласна сукня бірюзового кольору з драпіровкою з правої сторони від грудини та з лівої – на стегні. Зліва – золотисто-бежевий ліф зі стейчевої сітки прикрашений стразами. На правому стегні – прикраса зі стразами, що з'єднує тканину.

Золотисті босоніжки для латиноамериканського танцю.

Костюм юнаків

Рубашка з тонкого чорного трикотажу з прозорими діагональними вставками з чорної сітки від плеча до поясу. Трукутний глибокий виріз прикрашений стразами. Брюки чорного кольору.

Чорні туфлі для латиноамериканського танцю.

1.8 Світлова партитура

Частина 1

Яскраве світло, спрямоване на сцену з усіх боків. Світло в яскравих тонах. Ілюмінація з фокусом на центр сцени.

Частина 2

З появою Пандори, світло приглушується, набирається червоний відтінок.

З 5 хвилини коли починається сварка між юнаками та дівчатами, вмикається стробоскоб.

Наприкінці пушка висвітлює Пандору в оточенні чоловіків.

Частина 3

Пушка висвітлює дівчину, яка прямує до юнаків з Пандорою, поступово набирається зелене світло з софітів.

З 5 хвилини 32 секунди з появою інших дівчат, додається рожеве світло з софітів.

Поступово різнокольорове світло подається з усіх боків.

З 7 хвилини, коли Пандора залишається одна, світло тьмяніє, набуває червоного кольору.

РОЗДІЛ II. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН

ЧАСТИНА 1 («Закохані»)

Малюнок	Анотація до дії
	<p>З 1 по 8 такти вступ. На сцені нічого не відбувається.</p> <p>З 8-й по 16-й такти хлопці виходять із куліс 1 та 3 з лівого та правого боків повільним простим кроком танцю румба , Вони рухаються лицем до центру сцени.</p>
	<p>З 16-го по 26-й такти виходять дівчата . Вони також виходять з 1 та 3 куліс лівого та правого боків. Але рухаються вони кроками крузадос . Руки тримають на юбці. Дівчата підходять до хлопців.</p>
	<p>З 27-го по 30-й такти хлопці знову повільним простим кроком рухаються на зустріч один одному (№1 до №2, №3 до №4) та міняються місцями.</p>

	<p>З 31-го по 32-й такти дівчата також міняються місцями та стають в пари до хлопців. Пересуються вони по сцені основним кроком танцю румба.</p>
	<p>З 33-го по 34-й такти дівчата кроком крузадос повертаються в пари до хлопців.</p>
	<p>З 35-го по 36-й такти пари виконують оберти навкруг себе.</p>
	<p>З 37-го по 40-такти хлопці кроком (стилізація руху кукарача) рухаються до передньої лінії сцени.</p>

	<p>З 41-го по 44-й такти дівчата крузадос кроком підходять до хлопців.</p>
	<p>З 45-го по 48-й такти хлопці 1 і 2 основним кроком рухаються в сторону центру, а хлопці 3 і 4 простим повільним кроком рухаються від центру.</p>
	<p>З 49-го по 52-й такти дівчата кроком основним рухаються спочатку до центру, а потім із центру і стають по праву сторону від своїх партнерів.</p>
	<p>З 53-го по 60-й такти дівчата і хлопці рухаються по колу вправо і взявшись руки продовжують рух по колу вправо. Виконуючи стилізацію руху алемана.</p>

	<p>З 61-го по 68 такти дівчата і хлопці стають в пари та продовжують рух по лінії танцю кроком крузадос.</p>
--	--

ЧАСТИНА 2 (Поява Пандори та її зловтішний намір)

Малюнок	Анотація до дії
	<p>З 1-го по 4-й такти звучить вступ і пари основний крок танцю танго переходять до лівих куліс і стають в лінію впродовж них лицем до правих куліс і правим боком до глядачів.</p>
	<p>З 5-го по 12-й такти виходить Пандора і танцює комбінацію танго. (основний крок, звено, променада, оберт, роки на місці). Пари в цей час стоять на місці.</p>

	<p>З 13-го по 16-й такти пари танцюють зміну вперед з правої ноги, зміну назад з лівої ноги.</p> <p>Квадрат у танговому стилі</p>
	<p>З 17-го по 20-й такти Пандора обертами по сторонам виконуючи рухи руками як би гіпнотизує .</p>
	<p>З 21-го по 22-й такти Пандора підходить до пари номер 1 та кладе хлопцю на плечі руки пропонує виконати вправу з нею.</p>

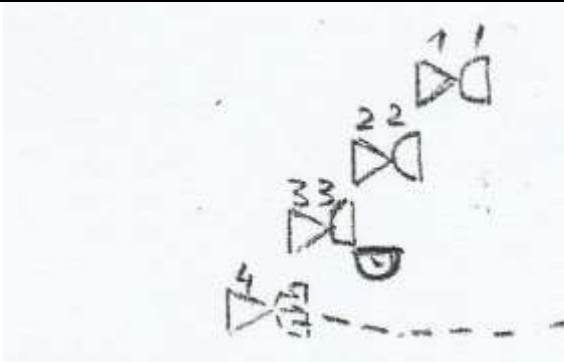
З 23-го по 24-й такти пара №1 танговими кроками вперед і рухаються доволі широко до центру.

З 25-го по 26-й такти пара №2 також рухаються кроками до центру, але з меншим переміщенням.

З 27-го по 28-й такти пара №3 рухається кроками вперед, але ще з меншим переміщенням.

З 29-го по 30-й такти пара №4 (Пандора та хлопець 4) рухаються однією зміною вперед і однією зміною назад.

За час переміщення пар Пандора нібито тримає «контроль» над парами і останньою підходить до пари з основною дівчиною.

Дівчина і з 31-го по 38-й такти самостійно виконує комбінацію танго по лінії танцю.

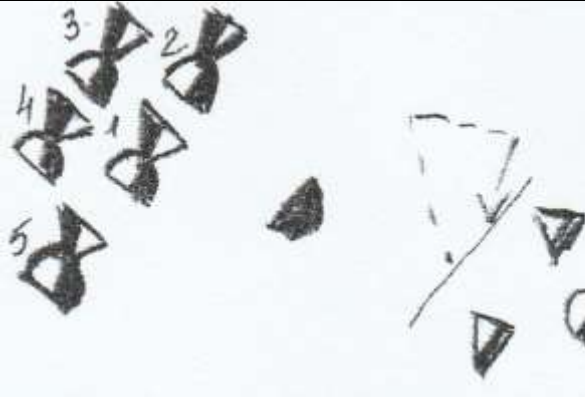

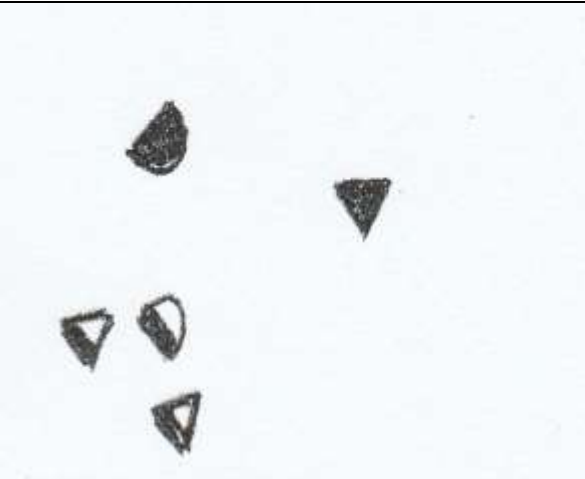
Пандора в цей час показує мімікою і жестами, що схвалює поведінку. І вимагає її продовжувати.

	<p>З 39-го по 40-й такти Пандора виходить до центру і простим кроком танго пари шикуються за нею, а партнер стає біля Пандора. Дівчина з винуватим виглядом з книгою в руках стоїть на місці.</p>
	<p>З 41-го по 42-й такти Пандора знову показує свівли танго вперед і назад.</p>
	<p>З 43-го по 47-й такти Пандора та пари уходять за куліси виконуючи кроки вперед. Дівчина 1 в цей час з виконує сольний варіант композиції танго залишаючись на місці.</p>
	<p>З 48-го по 55-й дівчина як зачарована рухається кроками танго вперед до 1-ї лівої куліси.</p>

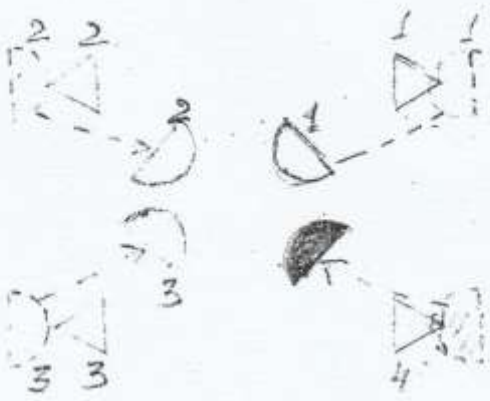
ЧАСТИНА 3 (Вставлення гармонії та крах Пандори)

Малюнок	Анотація до дії
	<p>З 1-го по 8-й такти з правих куліс 1 та 2 виходять партнери і виконують рухи танцю пасодобль. Пари зміщуються простим кроком в лівий кут сцени.</p>
	<p>З 9-го по 16-й такти виходить Пандора з 2-ї правої куліси. Вона та вартові разом виконують рухи пасодобль Плащ шосе.</p>
	<p>З 17-го по 24-й такти пари виконують комбінацію танцю пасодобль (плащ твіст, апель, півоти, шосе). В цей час Пандора жестами та мімікою показує, що хоче всім голову.</p>
	<p>З 25-го по 26-й такти дівчина виконує стилізований фламенко рух. Пари залишаються на місці. Пандора та варта також стоять на місці.</p>

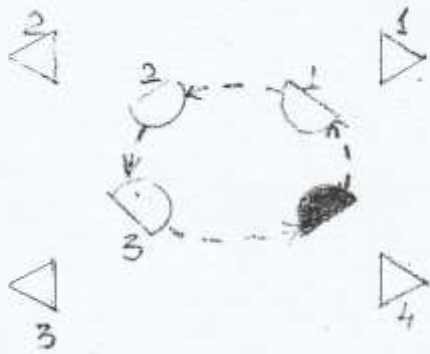
	<p>З 27-го по 34-й такти Пандора та партнери виконують комбінацію на місці, але рухаються дзеркально дівчинам та виконують рухи більш агресивно, широкими кроками ті більш динамічно.</p>
	<p>З 35-го по 40-й такти дівчини разом убігають в 3-тю праву кулісу. В той же час Пандора зі своїми вартовими спокійним кроком переходять до 1-ї лівої куліси на передній план.</p>
	<p>З 41-го по 49-й такти з 2-ї правої куліси виходить дівчина і крокує до Пандори</p>

	<p>З 50-го по 57-й такти вихід дівчат – вони виходять з 2-ї правої куліси і четвертним поворотом лицем по лінії танцю по черзі переходять в правий кут на задньому плані.</p> <p>На 57-му такті з 2-ї куліси виходить партнер.</p> <p>З 58-го по 62-й такти Пандора у розпачі, вона мімікою і рухами демонструє поразку</p>
	<p>З 63-го по 66-й такти з 1-ї правої куліси виходять пари. Разом в паралельній позиції один від одного вони виконують таку комбінацію танцю румба. З шикунням на фінал.</p>
	<p>З 67-го по 80-й такти пари виконують рух по лінії танцю. Стилзація руху з круговою роботою рук.</p>

З 81-го по 102-й такти
дівчата виконуючи оберти
рухаються в центр сцени.

З 102-го по 120-й такти
дівчата виконуючи рух
кукарачу рухаються по колу
правим боком.

ВИСНОВКИ

Проведене магістерське дослідження дало можливість зробити висновки щодо поставлених і виділених завдань.

Хореографія, як вид творчої діяльності людини, залежить від закономірностей культурного розвитку суспільства. Специфічність хореографічного мистецтва характеризується особливістю відображати, через мову рухів, думки, відчуття, переживання людини. Сучасне хореографічне мистецтво розвивається та оновлюється завдяки нестандартним з'єднанням та синтезом літературних, зображальних, музичних жанрів. Композиційні принципи хореографічних творів змінюються, також змінюється і художнє мислення. В роботі будл з'ясовано, що стрімке зростання синтетичних форм, посилює тенденції до мутації та гібридизації хореографічних жанрів.

Історичний аналіз показав, що саме для XX – XXI ст. характерною ознакою є синтез в мистецтві, та об'єктом такого синтезу є слово, зображення, звук та сучасні комп'ютерні технології.

Поєднання жанрів виступає як потреба для самовираження митця та призводить до прогресу в мистецьких процесах, в оновленні мови (музичної, танцювальної, художньої тощо). Встановлено, що в відображенні класичних сюжетів прадавньої міфології такий синтез жанрів є доречним, та відповідає розвитку хореографічного мистецтва у соціокультурному просторі XX – початку XXI століття.

Багатогранна проблема розвитку сучасного хореографічного мистецтва не вичерпується проведеним магістерським дослідженням. Подальшої розробки потребують теоретичні аспекти процесу розвитку та трансформації сучасних жанрів, глибокого аналізу та наукового описання характерних жанрових ознак сучасних танців, які зароджуються у масовій культурі.

Список використаних джерел:

1. Аватар / Художественный фильм, 2009 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://gidonline.in/2011/03/avatar/>. — Загл. с экрана.
2. Байи Ж.-К. Пандора / Жан-Кристоф Байи [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://litresp.ru/chitat/ru/%D0%93/golovina-elena-v/antologiya-sovremennoj-francuzskoj-dramaturgii-tom-ii/3>. — Загл. с экрана.
3. Балет : энциклопедия / Гл. ред. Ю. М. Григорович. Москва, 1981. — 623 с.
4. Герберт Ф. Пандора / Фрэнк Герберт, Билл Рэнсом [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://fantasy-worlds.org/lib/id23139/read/>. — Загл. с экрана.
5. Гесиод Теогония / Гесиод // Полное собрание текстов. / Пер. В. В. Вересаева, О. П. Цыбенко. — Москва : Лабиринт, 2001. — 256 с.
6. Захаржевская Р. В. История костюма: От античности до современности / Р. В. Захаржевская. — 3-е изд., доп. — Москва : РИПОЛ классик, 2005. — 288 с.
7. Захаров Р. В. Записки балетмейстера / Р. В. Захаров. — Москва : Искусство, 1976. — 351 с., 32 л. ил., портр.
8. Захаров Р. В. Сочинение танца / Р. В. Захаров. — Москва : Искусство, 1989. — 237 с.
9. Зена — королева воинов / Художественный телесериал [Электронный ресурс]. Режим доступа : http://seria-z.net/serial/Zena_koroleva-voinov-1-season.html. — Загл. с экрана.
10. История браслета Пандора [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://diademagrand.com.ua/blog/braslety-pandora-istoriya-vozniknoveniya>. — Загл. с экрана.

11. Колногузенко Б. М. Хореографічна сюїта : метод. матеріали з курсу «Мистец. балетмейстера» / Б. М. Колногузенко. — Х. : ХДАК, 2007. — 106 с.
12. Колногузенко Б. М. Види мистецтв і хореографії / Б.М. Колногузенко. — 2-ге вид. — Х. : ХДАК, 2014. — 320 с.
13. Колногузенко Б. М. Мистецтво балетмейстера / Б. М. Колногузенко. — Х. : ХДАК, 2007. — 85 с.
14. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво: зб. статей — методичні матеріали для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «хореографія» (6.020200) / Б. М. Колногузенко. — Х. : ХДАК, 2008. — 224 с.
15. Кун Н. А. Легенды и мифы Древней Греции / Н. А. Кун. — Москва : Вече, 2010 — 464 с.
16. Лара Крофт: Расхитительница гробниц 2 – Колыбель жизни (2003) / Художественный фильм, 2003 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://kinogo.by/624-lara-kroft-rashititelnica-grobnic-2-kolybel-zhizni-2003-smotret-onlayn.html>. — Загл. с экрана.
17. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. — Москва : Артис, 2003. — 180 с.
18. Лэрд Уолтер Техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / Уолтер Лэрд; пер. с англ. А. Белгородского. — Москва : Артис, 2003. — 244 с.
19. Мифы народов мира. Энциклопедия. (В 2 томах). Гл. ред. С.А. Токарев.— М.: «Советская энциклопедия», 1982. Т. II, с. 281.
20. «Модные» куклы – первые манекенщицы [Электронный ресурс]. Режим доступа : http://www.antiquedolls.ru/publications_ainfo1007.html. — Загл. с экрана.
21. Мур А. Бальные танцы / А. Мур. – Москва : Астрель, 2004. — 320 с.
22. Мур А. Пересмотренная техника европейских танцев. Ч. 4: Танго / А. Мур; пер. с англ. и ред. Ю. Пина. — Санкт-Петербург, 1993. — 25 с.

23. Пандора [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://w.histrf.ru/articles/article/show/pandora>. — Загл. с экрана.
24. Пандора (спутник Сатурна) [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://dic.academic.ru/dic.nsf/es/84946/ПАНДОРА>. — Загл. с экрана.
25. Пандора / Художественный фильм, 2016 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://kinogo-hd.pro/9680-pandora-2016.html>. — Загл. с экрана.
26. Пандорика открывается // Доктор Кто // Художественный телесериал, 2010 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://serialz.net/serial/doktor-kto5.html>. — Загл. с экрана.
27. Пандорум / Художественный фильм, 2009 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://www.iviv.ru/watch/59091>. — Загл. с экрана.
28. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Румба / [сост. ISTD]. — Лондон : Имперское общество учителей танца, 1998. — 124 с.
29. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 1 / [сост. ISTD]. — Лондон : Имперское общество учителей танца, 1991.
30. Пересмотренная техника латиноамериканских танцев. Ч. 2 / [сост. ISTD]. — Лондон : Имперское общество учителей танца, 1991.
31. Сердца Пандоры / Аниме, 2009 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://yummyanime.com/catalog/item/serdca-pandory>. — Загл. с экрана.
32. Словарь античности / ред. В. И. Кузищин [и др.] ; сост. Й. Ирмшер ; пер. с нем. В. И. Горбушина [и др.]. — Москва : Прогресс, 1989. — 704 с.
33. Спортивные бальные танцы [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://aboutdance.com.ua/sportivnyie-balnyie-tantsyi/>. — Загл. с экрана.
34. Спутник Пандора [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://o-kosmose.net/saturn/sputniki/pandora/>. — Загл. с экрана.

35. Стругацкий А. Н. Беспокойство / А. Н. Стругацкий, Б. Н. Стругацкий // Измерение Ф. — 1990. — № 3. — С. 6–15.

36. Ученые обнаружили вирус Пандоры, самый большой из известных людям вирусов [Электронный ресурс]. Режим доступа : <https://dailytechinfo.org/medic/5007-uchenye-obnaruzhili-virus-pandory-samyu-bolshoy-iz-izvestnyh-lyudyam-virusov.html>. — Загл. с экрана.

37. Harry Bates Pandora exhibited 1891 [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.tate.org.uk/art/artworks/bates-pandora-n01750>. — Загл. с экрана.

38. Schmadel L. D. Dictionary of Minor Planet Names / L. D. Schmadel, — Fifth Revised and Enlarged Edition. — В., Heidelberg, N. Y.: Springer, 2003. — P. 20.